

Formandens beretning

År 2024 har været et år med arbejdsopgaver inden for især færgefart, visioner og energi.

Projekt ren energi til øer i EU

Fejð deltager i projektet i EU-regi, som handler om vedvarende energi til øer. Der er udvalgt 30 øer til at deltage, heriblandt de danske øer Fejð og Venø. Projektet er planlagt til at løbe over tre år og vi er i gang med år to.

Fejðforeningen anser det for at være en interessant mulighed for Fejð, og det er også den overvejende stemning, som vi møder på vores borgermøder.

Lolland Kommune, Fejð Frugt og Fejð Let-køb er medansøgere på projektet.

Projektet omhandler teknisk bistand til at fremme ren energi på øen. Vi har i ansøgningen peget på følgende emner:

Nye effektive og støjsvage vindmøller til erstatning for de eksisterende

Energilagring decentralt

Lokalt distributionsnet - et energifællesskab

Decentral etablering af varmepumper og solceller

Ny færgestrategi: El-færger

Status på projektet er at vi har beskrevet det konkrete behov for energi på øen, og konsulenterne i EU-sekretariatet har udarbejdet en rapport, hvoraf det fremgår hvor der kan opstilles en vindmølle. Og hvad hermed følger.

Vi er i dialog med kommunen om projektet, og søger al den viden, som vi kan indhente.

Et udkast til en energiplan har vi også udarbejdet.

Vi har afholdt en række borgermøder om projektet.

Vi har lagt dokumenter vedrørende projektet på fejoe.dk under fejoe.dk/energiprojekt/

Ø-plan

I arbejdet med energiprojektet indså vi, at vi skulle have "sat det lange lys" på Fejðs udvikling.

Derfor inviterede vi alle med interesse for Fejð til visionsmøder - indtil videre har vi afholdt 7 møder. Vi glæder os over, at mange deltager i møderne.

Vi har 4 temaer, som ligger i planen:

Infrastruktur

Landbrug&Natur

Bosætning

Energi

Vi har lagt dokumenter vedrørende projektet på fejoe.dk under fejoe.dk/vision24/

Ø-planen er for så vidt skrevet. De kommende tiltag vil have karakter af handlinger og beslutninger, i den hensigt at påvirke udviklingen i den retning, som vi gerne ser komme.

Tillige vil vi arbejde videre med en ø-udviklingsplan.

Ministeriet for Landdistrikter og Øer har opfordret til, at der bliver udarbejdet ø-udviklingsplaner i samarbejde med kommunen, og med relation til planloven. Det arbejde må vi i gang med.

Færgen

Lolland Kommunes færgestrategi

Færgestrategien kommer med besparelser på 5-10 mio. kr. årligt. Et drastisk indgreb over for os øboere.

Kommunen vil have, at brugerne af færgerne skal betale for finansieringen af en ny elfærgе - ca. 7,5 mio. kr. årligt i merudgifter. Og implementeringen er startet, selvom der er lange udsigter til en ny elfærgе.

Fejø har som bekendt det største behov for færgetrafik af de tre småøer. Askø har fået de største ændringer, idet antal overfarter blev reduceret mærkbart, og der skal sejles til Kragenæs og ikke længere til Bandholm. Femø mistede et par daglige afgang i vinterplanerne.

Reservefærgen M/F Smålandshavet er på vej til skrotning. Det vil betyde, at vi igen vil se perioder med særplan.

Lolland kommune har besluttet at erhverve en elfærgе til erstatning for M/F Femøsund. Kommunen er stillet i udsigt at modtage 25% af udgiften fra staten, og det resterende beløb er, hvad de vil lave driftsmæssige besparelser for at betale.

Takster

Folketinget har vedtaget at den **Blå Landevej** skal indføres og der blev afsat flere midler hertil i Finansloven 2024. Hensigten er at taksterne til færgen ikke skal være højere end hvad det ud fra en standardiseret beregning koster at køre på vejene. Der er dog et administrationstillæg på 29 kr. pr. passager i Blå Landevej taksterne.

Lolland Kommune fik væsentligt øget tilskuddet til at implementere Blå landevej i 2024, så vi er kommet et stykke ad vejen. Politikerne i Folketinget har den opfattelse, at vi nu har gennemført Blå Landevej, men der mangler stadig midler, før vi er der helt.

I budget 2025 har kommunen igen hævet taksterne, da der er underskud på færgedriften. Så det bevæger sig den forkerte vej, især for Fejø, som fik en højere procentvis stigning end de andre øer.

Energitillægget, som blev indført medio 2022, eksisterer fortsat. Det er fornuftigt nok at varierende energipriser kan reguleres med sådan et tillæg, men vi holder naturligvis øje med om energitillægget samlet set afspejler energipriserne.

Lolland Færgeservice og kommunen ønsker at ændre takststrukturen for færgefarten. Vi vil arbejde for at der kommer lavere priser for øboere og husejere på øerne.

Der er således fortsat behov for en stor indsats fra vor side omkring færgedriften. Det er en meget vanskelig opgave, når der ikke er lydhørhed for øernes behov hos politikere og administration i Lolland Kommune.

Sammenslutningen af Danske Småøer presser især på over for politikerne på Christiansborg med møder og oplæg, som vi bidrager til.

Bosætning

Vi er blevet 1 fastboende mere på Fejø i løbet af 2024 - ved årsskiftet var vi 448 fastboende.

Medier og kommunikation

Fejøforeningen udgiver Fejøbladet og driver hjemmesiderne fejoedk og visitfejoedk.

Fejø's turistbrochure Sydhavsøernes Perle blev også lavet i 2024, og vi vurderer at mange besøgende på øen er glade for brochuren. Oplaget er på 6.000 stk.

Der arbejdes på en plakat om kultursteder, hvor alle turismeaktører er inviteret til at deltage. De vil også blive vist på visitfejoedk

Dybvig Havn

Lolland Havne har et projekt "i vandet". Der skal uddybes i havnebassinet og de yderste moler skal reableres. Igennem den seneste tid er projektet drøftet med Kystdirektoratet.

På land er der et projekt afledt af projekt 5 Ø-havne med LAG-midler. Det er hensigten at skabe mere sammenhæng imellem bygningerne og at åbne mere op for aktiviteter omkring havnen. Et synligt resultat er nyt tag og ny dør på Det gule pakhus. Til et løft af Det røde Pakhus er der udarbejdet arkitekt- og ingeniøroplæg.

Badebroen ved Sletteren

Sidste år nævnte vi, at badebroen kunne trænge til en fornyelse. Vestergårds Grundejerforening fik en ny bro, og vi har overtaget deres gamle bro. Den ligger ved Sletteren og skal sættes i vandet i år.

Ø-kontaktudvalget

Der har været nogle udfordringer med at få udvalget til at fungere. Som bekendt har Fejø tre medlemmer, og det ene medlem stemmer mere sammen med de to andre øer end med Fejø. Holdningen er fx at færgetaksterne til de tre øer gerne må være ens, hvor Fejøforeningen arbejder for takster svarende til Blå Landevej - og dermed lave takster til Fejø. Tillige er holdningen også, at der måske kan reduceres i antal færger til Fejø, hvor Fejøforeningen ser på behovet og arbejder for at fastholde nuværende antal færgeafgange.

Samtidig med kommunevalget den 18. november i år er der valg til Ø-kontaktudvalget. Fejøforeningen vil arbejde for at finde velansete kandidater, som vil arbejde for Fejøs bedste, i samarbejde med Fejøforeningen og repræsentanterne på de to andre øer.

Sammenslutningen af Danske Småøer

Fejøforeningen er medlem af Sammenslutning af Danske Småøer (SaDS), og for hvert medlem i Foreningen betaler vi 50 kr. til Sammenslutningen. Den arbejder for liv på småøerne - hele året - og varetager interesserne for de 27 danske småøer.

Opgaverne i 2024 har omfattet - jeg nævner 4 ud af en længere liste:

- Konstant pres på Christiansborg vedr. færger, både den almindelige drift og omstilling til grønne færger, samt oplæg til udvalget om at afholde en høring om mulighederne for en national ø-politik (som så først blev til noget i 12. marts i år)
- Høringssvar til myndighederne på alle love og nye bekendtgørelser, som vedrører småøerne (kan ses i vores dokumentbank på hjemmesiden)
- Seminarer, kurser, oplæg, webinarer osv. for øboerne om relevante ø-emner. I 2024 bl.a. om klimasikring, planlov, affald samt webinarer og et seminar for fødevarerproducenter/spisesteder
- Ø-besøg, hvor hhv. embedsfolk og politikerne i Udvalget for Småøer besøger en eller flere øer, samt flere ministerbesøg. (Udvalg for småøer var på Nekselø og Sejerø, By-, land og kirkeminister Morten Dahlin besøgte Drejø og Skarø, landbrugsminister Jacob Jensen var på Avernakø og Plan- og Landdistriktsstyrelsens embedsfolk var på Birkholm og Strynø.)

Fejø fremadrettet

Bestyrelsen og andre aktive fortsætter naturligvis de igangværende opgaver, og det er ikke alle opgaver, der er blevet nævnt i denne beretning. Vi informerer løbende på listen og hjemmesiden, når vi har noget at fortælle, og I er altid velkomne til at komme med forslag og stille spørgsmål til os i bestyrelsen.

Sammen kan vi udrette meget her på Fejø.

Fejøforeningens bestyrelse